

Megküzdeni a rákkal (6.)

Eldöntöttem, még a nehéz időszakban, amin már szerencsésen túl vagyok, hogy írni fogok erről az egészsről. Egyrészt, mert azt gondolom, sokak számára tabutéma ez, másrészt, mert most lett egy megtapasztalásom arról is, milyen ezt belülről megélni...

Mert eddig ezt csak kívülről láttam, másokon, rokonon, kollégán, barátan, és nem tudtam sosem, hogy viszonyuljak ehhez. Most is csak keresem, de talán a vívódásaim másoknak is segítenek.

Mert nehéz ez, nehéz benne érteni magunkat, és a környezetünknek is minket. Nem okoskodok, hiszen nincs olyan, hogy jó, vagy rossz viszonyulás... mindenki másképp éli meg. De erőt tudunk meríteni egymásból is. Mert sokan vagyunk, túl sokan, akik érintettek.

Most a kapcsolatok jelentőségéről írok. Mert nekem ez sem volt egyszerű.

Azt pontosan tudjuk mindannyian, hogy az ismeretségeknek, kapcsolatoknak milyen nagy jelentősége van minden területen. Mindenhol így van ez, az emberi kapcsolatok sajátossága, hogy akik közel állnak hozzánk, őket igyekszünk jobban segíteni. Nálunk pedig, ebben a velünk cipelt „uram-bátyám” világban ez különösen meghatároz mindent.

Amikor rám szakadt ez az egész, azt sem tudtam, hogy induljak el, kihez forduljak... Nyilván van nekem is kapcsolatrendszerem, sokan ismernek, a munkámat is, volt kitől tanácsot kérjek.

Olyan orvosokkal kapcsolatba kerülni, akik ismerik és elismerik a munkámat, ebben a kiszolgáltatott helyzetben sokat jelentett. Mindenki igyekezett segíteni, kapcsolatot keresni nekem oda is, ahova nekem nem volt, de nekik igen. És működik ez még most is, pedig már túl vagyok rajta.

De én nehezen éltem meg ezt is. Mert olyan a személyiségem, hogy magamért soha nem lobbiztam. Semmiért, se meghívásért, se kiállítási lehetőségért, se publikációs felületért, könyvkiadásért, riportért. Egyszerűen csak tettem mindig a dolgom, és a lehetőségekkel megkerestek. Ez egy olyan viszonyulás, amiben jól is éreztem magam, mert egyfajta megerősítő visszacsatolás volt a munkámról.

Ebben lett az Igazgyöngy is abban a helyzetben, amiben van, hogy sokaknak szimpatikus az, hogy nem nyomulunk adományokért, kapcsolatokért, de a munka hitelessége megnyitja az embereket, lehetőségeket az irányunkba.

De másokért felvettem a telefont én is, főleg olyanokért, akiről pontosan tudtam, hogy maguktól nem tudnak lépni, vagy az igazságérzetem nem hagyta, hogy elmenjek egy-egy velük kapcsolatos ügy mellett. De magamért nem.... ez nekem nem épült be.

Ezért ez nekem egy plusz lelki terhet jelentett. Hiába mondta mindenki, hogy „ne viccelj már... annyi mindenkin segítettél, legyél most önző kicsit... most neked kell a segítség,

rólad van szó". Nekem ez a „mert megérdemled”, „kinek, ha nem neked?” vonal nem megy.

Úgyhogy ebben nem éreztem jól magam, lelki-furdalást okozott, ugyanakkor pontosan átéltem, mikor egy-egy vizsgálatnál, ami még itt, a helyi kórházban történt meg, milyen megnyugtató érzés volt egy-egy ismerős orvos, volt tanítvány, vagy szülő támogató jelenléte, segítsége, biztatása. Hálás vagyok mindenkinek, aki segített...és segít ma is.

De nagyon kettős volt ez az érzés (is), mint annyi más, mert közben még azok is mindig ott voltak a fejemben, akikért dolgozunk, és akik nagyon gyakran akár a rendszer működési hibái, akár a saját kompetenciahiányaik miatt nem tudnak elérni megfelelő egészségügyi szolgáltatásokat, és veszítjük el őket különféle betegségekben, melyekkel még élhettek volna... Túl sok megtapasztalásom volt már erről is.

Aztán, mikor Debrecenbe, a Klinikára kerültem, mert ott van a lehetőség a műtetre és a kezelésekre, és már kaptam egy szuper onkológust, akiben bízhattam, és aki egyengette tovább a folyamatot már az ő kapcsolatrendszerében, megtapasztaltam azt is, milyen az, amikor nincs külön figyelem.

És nem voltak rossz benyomásaim. Tényleg sokan ismerik a nevem, az arcom, itt is előfordult, hogy a sugármenet útközben felismert és megállított valaki, gratulálva a munkámhoz, de ez nem általános itt sem. No meg ott a maszk mindenkin, és azért a fogyás, a nyúzott arc sem azt a képet hozza az emberről, ami a megszokott, másrészt meg a hivatalos nevem nem így van, hogy L. Ritók Nóra.

Az „L” ugyanis bővebben Lisztesné, 46 éve így vettem fel, amit aztán, amikor képzőművészeti vonalon is elindultam, lerövidítettem a kezdőbetűre. És a keresztnévem sem ez a személyimben, hanem Eleonóra, amit sosem szerettem, és nem is használtam így. Szóval, a hivatalos névből felismerhetetlen az összekapcsolás, még nekem is gyúrnom kellett rá, hogy a „Lisztesné” szólítás a váróteremben nekem szól.

De egyetlen percre sem éreztem, hogy a „nem megkülönböztetett beteg” helyzete rosszabb lett volna. Nekem még jól is esett a sokszor hosszúra nyúlt várakozás, mert megnyugtatta a lelkiismeretem, hogy senki sem kerül hátrébb miattam semmiben.

Sokan vannak tele negatív történetekkel. De szerintem ez is olyan téma, amiben mindig kettőn áll a vásár. Ha valaki megértő, kedves a kezelést végzőkkel, akkor ezt a reakciót kapja vissza. Ha valaki támadó, felelősségre vonó, akkor nehezebben kap pozitív visszacsatolást.

A rendszerben dolgozók túlterheltségét nekünk, betegeknek is érteni kell. Fogok még majd erről is írni... De abban biztos vagyok, hogy akik ma még az egészségügyben dolgoznak, küzdenek, ők mindent megtesznek a gyógyulásunkért.

Leírok egy esetet, hogy érthetőbb legyen, mennyire fontosnak tartom ezen a területen is egymás megértését.

Még az elején a mammográfián történt. Behívtak, és a szakasszisztens mondta, hogy akkor a bal mellemet megvizsgálja a géppel. Mivel először voltam ott, mondtam, hogy rendben, de nekem a daganat a jobb mellemben van. Kicsit kioktatóan mondta, hogy azt már diagnosztizálták, és a másikat kell. Elfogadtam, de furcsálltam kicsit.

Aztán felöltöztem, és leültem a váróban az ultrahangvizsgálatra várva. Kis idő múlva nyílt az ajtó, és újra behívott... mondta, hogy mégis kell a felvétel a jobb mellemről is. Nyilván elnézte, vagy összekevert két beteget.

Mondhattam volna, hogy na ugye, én szóltam... de nem tettem. Mert ő is ember, egyedül dolgozott, sokan vártunk kint, ő is tévedhet. Ez nem olyan tévedés volt, ami miatt a másokra kell olvasni, hogy hibázott. Nyilván, ha ketten lettek volna, akkor van egy kontroll. De ez nem az ő hibája. A túlterheltség nagy kockázat a felelős döntések meghozatalában. A rendszer hibáiért nem a rendelőben kell a felelősséget keresni.

Szóval, én azt éltem meg, hogyha az emberi kapcsolatokat jól kezeljük, ilyen helyzetekben is, az nagyon sokat segít. És sokszor azon múlik csak, hogy megteszi-e valaki az első pozitív gesztust.